

MANDALA T'AI CHI, CHI KUNG, IOGA, DANSA CLÀSSICA I CONTEMPORÀNIA, DANSA ORIENTAL, DANCATERÀPIA, REIKI, TERÀPIES MANUALS, CURSOS.

GRUPS TOTES LES EDATS: Adults, gent gran i joves, ioga per embarassades i per a mares i bebès.
DANSA a partir de 4 anys.
GRUPS DE T'AI CHI també per a xiquets/tes.

cos i consciència Avda. Barcelona, 26 ent.L. 2 - VINARÒS - Tel. 660 120 131

(<http://www.lacalamanda.com/#>)

fe frank energies

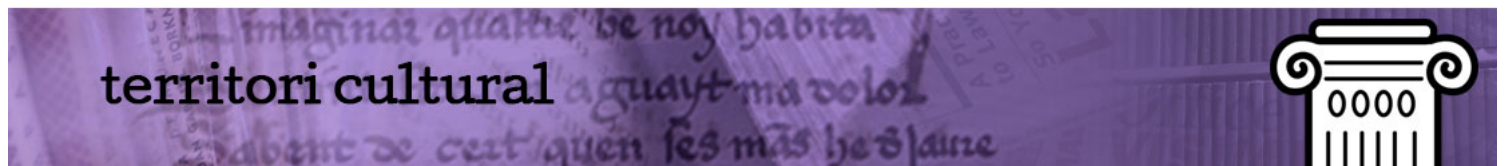
- Estalvi energètic
- Il·luminació LED
- Energia solar
- Biomassa
- Instal·lacions i manteniments

T. 665 770 800

www.frankenergies.com
info@frankenergies.com

(<http://www.frankenergies.com>)

la calamanda (<http://www.lacalamanda.com/>)
 territori cultural (<http://www.lacalamanda.com/territori-cultural/>)
 la porta verda (<http://www.lacalamanda.com/la-porta-verda/>)
 activisme (<http://www.lacalamanda.com/activisme/>)
 espai pandora (<http://www.lacalamanda.com/espai-pandora/>)
 parole, parole (<http://www.lacalamanda.com/parole-parole/>)
 agenda (<http://www.lacalamanda.com/agenda/>)
 contacte (contacte@lacalamanda.com)
 Buscar...

28/05/2014

Joan Elies Adell: "Escriure 'Escandall' ha estat alliberador, una experiència interior purificadora"

Me gusta Tweet

"El màxim al qual pot aspirar un escriptor, que el lector pense que ha valgut la pena el temps dedicat a la lectura, que hi ha un gaudi, un aprofitament, un aprenentatge"

No intentes saber més: tot es troba ja en un altre ordre. Vols salvar algun record, la dolcesa pregona d'un petó, la innocència irreal d'una aroma, la sensació de fred en un matí d'hivern. No intentes

Enllaços territori cultu

- Fundació Caixa Vinaròs (<http://www.fundaciocaixa.com>)
- mucbe (<http://www.ajuntamentmucbe.com>)
- Museus de Morella (<http://www.morella.net>)
- Òmnium (<http://www.omnium.cat>)
- Acció Cultural del País Valencià (<http://www.acpv.cat>)
- Obra Cultural Balear (<http://www.ocb.cat>)
- 9exili (<http://9exili.com>)
- Diari del Maestrat (<http://www.diaridelmaestrat.com>)
- Vinaros news (<http://news.vinaros.net>)
- lullal cultural (<http://lullal cultural.org>)
- 3x4.info (<http://www.3x4.info>)
- Cónverses i lectures. Jo M. San Abdón (<http://www.sqllectures.com>)
- Noticia de Vulgària (<http://joanguzmanpau.com>)
- Maestrat Viu (<http://lawebdemaestrat.com>)
- La Veu del País Valencià (<http://www.laveupv.com>)
- La Filoxera Magazine cultural (<https://www.facebook.com/fref=ts>)
- Librería de Cazarabet

Escandall conjura el temps. Elabora un delicat sortilegi, com sols Joan Elies Adell és capaç de fer-ho. La metàfora es transforma en un arma punyent, en alguna cosa física, a nivell de pell, i et deixa per moments endinsant en un quadrilàter emocional en el que saps que l'empatia actuarà correctament i sortiràs commogut però amb una gran dosi de bellesa que sorgeix d'un nucli fonamental: l'estima. Estima cap a l'esser essencial i proper que pateix una boira irreparable a la memòria i desdibuixa la silueta del fil entre l'espai ombrívol de la malaltia. Fer front a tota una vida de imatges, d'amor, a través de la paraula és el repte d'*Escandall*, que investiga, es pregunta i sobretot, observa. Joan Elies ens endinsa entre aromes i instants per fer inventari i aglutinar un glossari sentimental entre la tempesta interior. Uns núvols que deixen entreveure la brillantor del sol quan la paraula absolutament evocadora del poeta seduït per la prosa ens arriba directa i potent, sense excessius malabarismes lírics, travessant l'absència. Entre les pàgines d'*Escandall* hi ha l'intent de retenir seqüències quotidianes que resten en els records com si es vulgues contenir les partícules d'arena entre el puny. Es resol, finament, que són aquestes petites coses les que ens construeixen, ens sustenten, i les que poden generar propostes tant colpidores com l'últim llibre del nostre Joan Elies, que per a moltes persones que viuen en l'ull de l'huracà de l'Alzheimer s'ha convertit en oxigen.

Escandall sembla un inventari de instants, de recuperació, que ha requerit d'una forta bastida emocional.

Sí, *Escandall* vol ser un intent d'aturar la pèrdua de la memòria a través de la paraula poètica, de la memòria personal, a través de records de moments segurament intranscendents, aparentment poc importants, però que, amb el pas del temps, van assolint importància, són les coses que resten, que ens constitueixen amb el pas dels anys. I sí, certament, ha calgut mirar-se força endins, recordar amb emoció però també amb certa objectivitat, cosa que no sempre és fàcil.

Perquè *Escandall* i no un altre títol?

M'agradava la imatge de l'escandall, d'aquest instrument que s'usava, abans de l'existència d'altra tecnologia, per saber la profunditat de la mar. D'alguna manera la poesia és com una mena d'escandall, com un plom posat a l'extrem d'una corda, que ens serveix per mesurar la profunditat dels nostres sentiments, de la nostra ànima.

Ha estat una manera d'estar constantment present en un procés vital molt proper a tu? És fruit d'una necessitat?

L'escriptura de poesia sempre és, en el meu cas, fruit d'una necessitat. Em cal escriure, tot i que hi ha llargues temporades en què no ho faig. Depèn del moment vital que vius, certament. Però sempre hi ha certa necessitat de qüestionar-se, de pensar-se a un mateix, d'intentar comprendre's una mica millor, en relació amb un mateix, i també en relació amb els altres i el món, i és en aquest moments que apareix la poesia com a còmplice ideal.

*Si vols faig com tu, d'ara endavant. Jo també
t'oblido i et tornaré a recordar, a partir d'aquest
mateix instant. Seràs per a mi el que jo sóc per a
tu, una mirada, un somriure, un fragment d'un
record precís i viu, ben allunyat en el temps*

En el cas d'*Escandall*, trobem el trànsit d'un camí que condueix de l'estètica a la reflexió, quasi l'existencialisme?

L'estètica sempre és reflexió, més o menys conscient, més o menys racionalitzada, però sempre hi ha especulació, pensament, en qualsevol procés creatiu. No puc entendre la creació artística sense pensament, sense reflexió. I menys en el cas de la poesia, en què la matèria primera són les paraules, i les paraules sempre tenen significat, sentit. En el meu cas, segurament sí que hi pot haver una espècie de mirada existencialista, si la entenem com la necessitat de plantejar-nos el nostres propis límits, les fronteres poroses de la nostra precarietat com a éssers humans. La bona poesia, certament, vol combatre sovint aquest sentit de fragilitat amb una proposta comunicativa també fràgil però contundent alhora, que pugui servir per compartir i comunicat aquest sentit d'incertesa que acompanya als éssers humans.

El llibre respira una prosa que té una intencionalitat evident de transmetre, tot i que el llenguatge manté un discurs preciosista, el missatge busca un espai evident més directe, potser, que en propostes anteriors?

Formalment es tracta d'un llibre de poesia en prosa, que em permetia, com tu dius, la possibilitat d'escriure en un llenguatge aparentment més planer, menys preocupat per qüestions mètriques o rítmiques, sinó que fluís, que tingués l'aparença d'un diàleg, d'una conversa quotidiana. Però sempre hem de recordar que l'aparença de simplicitat és sempre la més difícil d'aconseguir.

El contrast entre l'estranyesa que ocasiona una malaltia com aquesta i les elucubracions i probabilitats sobre com hi afecta a algú una pèrdua progressiva de memòria a nivell vital contrasten amb força amb objectes i sensacions molt concretes: una furgoneta, un olor, un jardí, una fotografia... imagino que es tracta d'un contrast buscat.

Una malaltia com l'Alzheimer ens fa preguntar, inevitablement, què som. Des de petits, a través de la religió principalment, però no de forma única, se'ns ha dit que som la suma de cos i ànima, de materialitat i d'espiritualitat, per entendre'ns. I, quan et trobes, cara a cara, amb una malaltia d'aquestes característiques t'adones que som principalment memòria. Que allò que determina el que som és la nostra relació amb el passat i amb les persones i les coses amb qui hem compartit la vida i que formen part del nostre entorn. Quan es perd aquest vincle, quan ens manca la possibilitat de lligar-nos amb el nostre ahir, els records i les persones que s'hi relacionen, tot per sentit, i el sentit de fragilitat, d'intempèries creix de forma exponencial.

*Ara per a mi ets una paraula, la més precisa, la
més preciosa, que vacil·lo en pronunciar només
esborrant-la: pare meu*

Podem trobar la negació, la desesperació, la ràbia, desemboca finalment en un llenguatge més tranquil, en una paraula plàcida, tot i la ferida que s'endevina, constant?

Per escriure un llibre de poesia sobre aquest tema, per ser eficient literàriament, convé posar una distància entre allò que sents i com escriure allò que sents. I és per això que cal una escriptura reflexiva, que sàpiga transmetre el dolor però que, al mateix temps, no caigui ni el sentimentalisme ni en una simple queixa o vehiculació de la ràbia.

En acabar-lo, pots concloure que has aconseguit convertir *Escandall* en una construcció conscient de la memòria, també de la teua, però?

És una construcció fragmentada de memòria, no hi ha la voluntat de reconstruir un passat concret, sinó de pensar sobre la importància que juga la memòria, els records, sobre la nostra vida i com ens constitueix la nostra identitat. No tant per a recuperar un passat perdut sinó pel fet de saber que una determinada malaltia t'impedeix de recuperar-los o, segons els casos, posar en un primer pla coses aparentment oblidades o que havien restat amagades en un racó de la memòria.

Ha existit una necessitat vital de conjuguar moments, instants íntims, vinculats a la figura del pare. Quin efecte ha tingut en tu crear el pont insalvable de la desmemòria?

Sí, inevitablement hi ha aquesta necessitat, com suposo que li passa a qualsevol, quan perd a una persona estimada o, com és en aquest cas, es produeix una pèrdua progressiva i dolorosa. L'efecte de crear aquest pont insalvable de la desmemòria és inevitablement dolorós, tens por de

fer mal a la teua família, a les persones que són al costat del meu pare, diàriament, i qui han de sofrir la part més dura de tot el procés de la malaltia. Però, al mateix temps, penso que és el millor agraïment que jo els puc oferir, escriure sobre la memòria, sobre el record i la seua pèrdua, sobre l'afecte de pare a fill, sobre el passat però també sobre el present, encara que sigui imperfecte.

Han dit que *Escandall* és una manera de fer front a la mort.

La poesia també, en certa manera, és el desig de mantenir, a través de la paraula, tot allò que desapareix, el temps que passa. En aquest cas, vol ser mantenir la il·lusió de poder retenir tot allò que s'esmuny davant dels meus propis ulls.

Estructuralment, quina diferència pots assenyalar respecte d'altres llibres anteriors?

Hi ha un element important, i és que es tracta de poemes en prosa. Formalment he tingut la necessitat de què tingués aquesta forma, menys "lírica" si se vol, que els poemes tinguessin una concentració també en la forma d'ésser concebuts. I temàticament també parlaven d'un mateix tema i, per tant, més que poemes aïllats es tracta d'una gran poema, dividits en diversos fragments. Salvant totes les distàncies, hi ha cert paregut formal amb *Pistes falses*, un llibre també amb certa contricció formal (tot escric en decasíl·labs) i temàtica. Ara que hi penso estava encapçalat per unes paraules que Carles Riba va escriure a Joan Teixidor, després de la mort del seu fill, "el príncep": "converteix en art el teu dolor", que aquí quadra perfectament.

I conceptualment? Com t'has relacionat a nivell d'escriptura amb una realitat com la que descrius al llibre? Ha estat un procés dur?

No, més que dur ha estat alliberador. Et permet treure a la llum el neguit i la ràbia que tens en el teu interior, formalitzar-la amb la paraula, reflexionar-la i assimilar-la millor. Fa mal però serveix de teràpia. O, millor dit, de catarsi, d'experiència interior purificadora.

Memòria i desmemòria semblen unir-se, en ocasions. Hi ha una necessitat de recordar, però en moments puntuals també d'oblidar, de fugir del dolor.

En realitat memòria i desmemòria estan lligades, perquè la memòria és selectiva, i això significa que el teu sentit assoleix importància respecte a allò que oblida. Una memòria excessivament acumulativa seria impossible de gestionar, com ens va ensenyar Borges amb el seu "Funes el memorioso".

També ens recorda com de important potser la quotidianitat, els gestos habituals que ens passen desapercebuts.

Només ens passen desapercebuts quan els perdem. És només en aquest moment que li atorguem la importància que mereix.

En finalitzar un paràgraf et preguntes: "I, després?". Doncs això, Joan Elies, com t'has sentit després d'haver finalitzat d'escriure les pàgines d'*Escandall*?

Doncs el després està sent molt satisfactori, mai en cap altre llibre escrit per mi havia rebut, privadament o públicament, comentaris tan elogiosos. I especialment quan em diuen que, a més de ser un llibre bonic és un llibre útil, quasi necessari. Això em dona molta satisfacció, ja que és el màxim al qual pot aspirar un escriptor, que el lector pense que ha valgut la pena el temps dedicat a la lectura, que hi ha un gaudi, un aprofitament, un aprenentatge.

Añade un comentario...

Comentar con...

Plug-in social de Facebook

Alicia Coscollano
alicia@lalamanda.com
(mailto:alicia@lalamanda.com)
606 85 34 89

la calamanda
(http://www.lalamanda.com/)
territori cultural

activisme
(http://www.lalamanda.com/activisme)
parole, parole

espai pandora
(http://www.lalamanda.com/espai_pandora)
contacte (mailto:alicia@lalamanda.com)